

Referanser: KM 07/19, KM 10/19, KM 13/19

Arkivsak: 19/00156-5

Ikraftsetting av regelverk vedtatt av Kirkemøtet 2019

Sammendrag

Kirkemøtet ga Kirkerådet myndighet til å fastsette når noen av regelverkene vedtatt av Kirkemøtet 2019 skal ikraftsettes. Det foreslås at Personalreglement for Den norske kirke trer i kraft fra 1. juli 2019. Når det gjelder regler for valg av Kirkerådet, foreslås det en delt ikraftsetting av reglene. Det foreslås at reglene trer i kraft fra 1. juli 2019 med unntak av § 1-1 om Kirkerådets nye sammensetning, som foreslås å tre i kraft fra 28. april 2020, den siste dagen på Kirkemøtet 2020.

Forslag til vedtak

1. Personalreglement for Den norske kirke trer i kraft fra 1. juli 2019.
2. Delt ikraftsetting av forskrift 1. april 2019 nr. 455 om regler for valg av Kirkerådet. Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2019 med unntak av § 1-1, som trer i kraft fra 27. april 2020.

Saksorientering

Kirkemøtet 2019 vedtok flere regelverk. I noen av regelverkene fremgår det av vedtaket at Kirkerådet har fått myndighet til å bestemme når regelverket skal tre i kraft. Dette gjelder:

- Personalreglement for Den norske kirke
- Regler for valg av Kirkerådet
- Regler om ordning for valgmenigheter

De andre regelverkene som ble behandlet av Kirkemøtet 2019 enten inneholdt ikrafttredelsesdato eller lot være å ta stilling til ikrafttredelsesdato, uten å overlate til Kirkerådet å bestemme når regelverket trer i kraft. Etter lov om Norsk Lovtidend § 3

vil forskrifter som kunngjøres i Norsk Lovtidend i så tilfelle tre i kraft en måned etter kunngjøringen.

Personalreglement for Den norske kirke

Personalreglement for Den norske kirke § 29 lyder som følger:

§ 29. Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

Dette reglementet trer i kraft fra det tidspunkt Kirkerådet bestemmer. Samtidig oppheves personalreglement for de ansatte ved bispedømmekontorene, personalreglement for prester i Den norske kirke og personalreglement for de ansatte i Kirkerådet, samtlige vedtatt av Kirkemøtet 11. april 2016. De tilsettingsprosesser som er igangsatt i form av utlysning av stillinger før tidspunktet for ikraftsettelsen, gjennomføres etter tidligere reglement.

Det foreslås at ikraftsettingstidspunktet settes til 1. juli 2019. Det følger av vedtaket i Kirkemøtet at de tilsettingsprosesser som er igangsatt i form av utlysning av stillinger før tidspunktet for ikraftsettelsen, gjennomføres etter tidligere reglement.

Regler for valg av Kirkerådet

Reglene § 4-4 lyder som følger:

§ 4-4. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra det tidspunkt Kirkerådet bestemmer. Samtidig oppheves regler 14. november 1997 nr. 4862 for valg av Kirkeråd.

Reglene inneholder noen nye bestemmelser om hvordan valget skal forberedes, herunder hvor mange navn bispedømmerådene skal foreslå, og hvordan valget skal gjennomføres i ulike valgomganger. Samtidig videreføres en del regler som var fastsatt i det gamle regelverket, blant annet bestemmelser om nominasjonskomiteens sammensetning og nyvalg i valgperioden.

Utgangspunktet er at det bør legges til rette for at reglene kan tre i kraft slik at det får virkning for forberedelsene og gjennomføringen av valget av Kirkerådet på Kirkemøtet 2020. Samtidig fastsetter reglenes § 1-1 at Kirkerådet skal ha en annen sammensetning enn den rådet har i dag. Dette gjør at det ikke er opplagt hva slags dato reglene bør tre i kraft fra, for å unngå at den nye sammensetningen trer i kraft før det lar seg gjøre å velge et nytt råd med en ny sammensetning. Det bør derfor vurderes om det bør fastsettes en delt ikraftsetting, der noen av reglene trer i kraft før andre.

I Justisdepartementet veileder om «Lovteknikk og lovforberedelse» viser departementet til at:

«Det er ikke opplagt at en lov kan settes delvis i kraft uten særskilt lovhjemmel. Trolig er det adgang til særskilt ikraftsetting av klart avgrensede bestemmelser dersom:

- det er behov for det, og
- sammenhengen mellom rettsreglene ikke taler imot.

(...)

Dersom det ikke fører med seg plikter for private personer eller kommunene, er det ikke nødvendig med særskilt lovhjemmel for tiltak som forbereder

ikraftsettingen av loven. Det kan f.eks. før loven settes i kraft, gis forskrifter som skal tre i kraft samtidig med loven, uten at lovens forskriftsfullmakt behøver å settes i kraft før loven ellers. Tilsvarende gjelder etablering av nye forvaltningsorganer som loven oppretter; det kan f.eks. oppnevnes styrer, råd, utvalg o.l. og ansettes tjenestemenn, uten at lovens bestemmelser om dette behøver å settes i kraft før loven ellers. Dette gjelder også om disse organer skal tre i funksjon før ikraftsettingen av loven, forutsatt at virksomheten er begrenset til forberedende tiltak og ikke griper inn i privates rettssfære. Er det derimot nødvendig å ta i bruk pliktregler i loven under forberedelsen, må disse settes i kraft på et tidligere tidspunkt enn loven for øvrig» (side 110–111).

Tilsvarende vurderinger vil måtte legges til grunn for forskrifter også.

Regler for valg av Kirkerådet inneholder ikke noen særskilt hjemmel for å fastsette delt ikraftsettelse av forskriften. Det vurderes likevel som at det vil være adgang til delt ikraftsetting av regelverket i henhold til Justisdepartementets veiledning, da det er behov for det og sammenhengen mellom rettsreglene ikke taler imot.

Reglene etablerer noen plikter til nominasjonskomiteen og bispedømmerådene. Disse er imidlertid organer for Den norske kirke, slik at dette ikke griper inn i privates rettssfære, men kun organer for Den norske kirke. Disse organene hadde omtrent tilnærmet de samme pliktene i det gamle regelverket også, men det er gjort noen endringer i antall personer bispedømmerådene skal foreslå for nominasjonskomiteen og antall kandidater nominasjonskomiteen skal nominere. Det legges til grunn at Kirkerådet vil kunne fastsette bestemmelser om delt ikraftsettelse og at Kirkemøtet vil kunne foreta valg av Kirkerådet før reglene om sammensetningen ikraftsettes.

På denne bakgrunn foreslås det at reglene trer i kraft fra 1. juli 2019 med unntak av § 1-1 om Kirkerådets nye sammensetning, som foreslås å tre i kraft fra 28. april 2020, den siste dagen på Kirkemøtet 2020. Dette har sammenheng med at § 1-2 fastsetter at Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted, dvs. umiddelbart etter at Kirkemøtet avsluttes den 27. april 2020.

Det forutsettes at Kirkerådet blir valgt av Kirkemøtet i henhold til den nye sammensetningen, selv om § 1-1 først trer i kraft fra 27. april 2020.

Regler om ordning for valgmenigheter

Reglene § 9 fastsetter at reglene trer i kraft fra det tidspunkt Kirkerådet bestemmer. Dette regelverket forutsetter imidlertid at kirkeloven oppheves og erstattes av en ny trossamfunnslov og kirkeordningen vedtatt av Kirkemøtet 2019. Det bør derfor avventes med å fastsette ikrafttredelsestidspunkt for dette regelverket til det er fastsatt når den nye trossamfunnsloven skal tre i kraft.

Økonomiske og administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvenser av vedtakene er redegjort for i sakene til Kirkemøtet (sakene KM 07/19, KM 10/19 og KM 13/19).